

Komentar

IZMEĐU TREBATI I MORATI: DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Tea Pavlović

Prve asocijacije na intervju s Peterom Singerom, pod naslovom „*Bogati trebaju učiniti mnogo više nego siromašni*” su porez na bogatstvo te globalno oporezivanje poreza na dobit – vrlo kontroverzna tema na svjetskom nivou jer se tiče manjinske populacije, čija je financijska moć i utjecaj za državu i društvo u cjelini od vitalne važnosti.

Hiperprodukcijom bogataša koji postaju sve bogatiji jaz između bogatih i siromašnih postaje sve dublji – prema statistici u SAD-u svakog dana registrira se 1.000 novih milijunaša, što na godišnjoj razini iznosi nevjerojatnih 365.000 novopečenih milijunaša, dok se istovremeno Forbesova lista milijardera prilikom svakog ažuriranja poveća (tako se, primjerice u travnju ove godine, na njoj našlo impresivnih 3028 imena!, od kojih prvih deset na listi najbogatijih ljudi na svijetu zajedno imaju bogatstvo od 2,1 bilijun dolara!). Najviše milijardera nalazi se u suvlasničkim strukturama globalnih tehnoloških kompanija te je za očekivati da će njihov broj, ali i bogatstvo koje koncentriraju u svojim rukama, odnosno svojim kompanijama, nastaviti rasti. Te kompanije imaju karakter globalnih kompanija, a osim kapitala, značajna je i njihova moć koju izvršavaju – ostavljajući po strani sve druge aspekte moći koji su koncentrirani u ovakvim korporacijama, već samo imajući u vidu broj ljudi koji zapošljavaju, oni su sustavi, baš kao države u malom. Paradoks je da su te kompanije uglavnom registrirane u tzv. poreznim oazama, odnosno u onim dijelovima svijeta gdje se na porez na dobit plaćaju izrazito male stope poreza.

U tom poreznom ratu globalnih karakteristika, u borbi

protiv utaje poreza i s ciljem zadržavanja kapitala u državi matici, već godinama se na globalnoj razini pregovara oko minimalne stope oporezivanja poreza na dobit, imajući u vidu prvenstveno multinacionalne kompanije. Postojeći sporazum kojim je ta stopa utvrđena na snazi je, a od njegovog usvajanja iz godine u godinu raste broj država potpisnica – unatoč tome, zanimljivo bi bilo vidjeti stvarne, globalne rezultate njegove primjene i eventualne sankcije za neprovođenje primjene.

Na individualnoj razini, pandan prethodno spomenutom porezu na dobit globalnih kompanija, je porez na bogatstvo. Iako puno manje spominjan, on nije novitet u europskim poreznim sustavima. Čak štoviše, u prošlosti je postojao diljem starog kontinenta, da bi posljednjih 30-ak godina bio ukinut u većini europskih država; danas, u punom smislu – na ukupnu neto imovinu pojedinca, egzistira tek u Španjolskoj, Norveškoj i Švicarskoj, dok u nekolicini drugih europskih država postoje njegove blaže inačice koje za predmet oporezivanja uzimaju određene kategorije imovine, ali ne i ukupnu neto imovinu pojedinca. Glavni razlog za ukidanje navedenog poreza bila je opasnost od preseljenja kapitala u inozemstvo.

No, je li onda u kapitalističkom društvu porez na bogatstvo kazna za uspjeh?!

Porezna, kao i svaka druga politika, temeljena je na načelu pravednosti, ali mjere kojima se provodi uvijek su na meti kritika te izvor negodovanja i nezadovoljstva, pogotovo kod onih koji su porezni obveznici.

No, stalnim rastom državnog proračuna, a još više

rashodovne strane, sasvim je sigurno da je u ovim dinamičnim i nesigurnim vremenima, u kojima su krize sve učestalije, povećati prihodovnu stranu proračuna izazovno. U tom smislu jedan od najvažnijih poreza je upravo porez na dobit.

Svi oni koji pošteno izvršavaju sve svoje propisane dužnosti, znaju koliko je izazovno zadovoljiti sve nametnute propise i kriterije te nastaviti stabilno poslovati, u uvjetima koji će omogućiti rast i razvoj u budućnosti. Ipak, jednog bez drugog nema. Stoga je uvođenje standarda na globalnoj razini po pitanju plaćanja minimalne stope poreza na dobit od izuzetne važnosti, jer se u suprotnom odašilje poruka da onaj tko ima za to mogućnosti, preseljenjem u neki drugi dio svijeta može nastaviti poslovati i ne samo to, nego nastaviti rasti – vjerojatno još i brže nego prije, zbog jeftinijih i dostupnijih resursa, zarađivati još i više te pritom plaćati državi i zajednici manje.

Ono što je moralna odgovornost pojedinca, to je društvena odgovornost poduzeća.

Drugim riječima, neovisno o ispunjavanju propisanih građanskih i obveza poslovanja, svatko od nas - prema svojim mogućnostima, težnjama i vrijednostima, ima mogućnost dati i više od onog zakonom propisanog minimuma. Kroz direktnu novčanu pomoć u vidu donacija ili samo kroz sponzorstvo kompanije doprinose razvoju i rastu onoga koga pomažu. Za jednu kompaniju i ono što se čini mala novčana donacija onome tko ju prima može značiti jako veliku pomoć, između ostalog i jer se vrijednosti onoga tko ima jako puno i onoga tko ima jako malo – bitno razlikuju. Uostalom, na samim počecima svojih priča, puno prije nego li su bili milijarderi pa čak i milijunaši, kada su bili samo mladi vizionari, slijepi pred rizicima pred njima, pokretali su *start-upove* nadajući se da će netko u njihovoj ideji i inovaciji vidjeti potencijal za investiranje – da nije bilo poslovnih anđela i njihovog instinkta da od ideje mogu napraviti investiciju, do rasta i razvoja ovih giganta možda nikad ne bi došlo. Ali skromne početke svi rado zaboravimo...